

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Farmacoloxía xeriátrica		Código	653491018
Titulación	Mestrado Universitario en Xerontoloxía (Plan 2011)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Fisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinación	Millan Calenti, Jose Carlos	Correo electrónico	jose.millan.calenti@udc.es	
Profesorado	Millan Calenti, Jose Carlos	Correo electrónico	jose.millan.calenti@udc.es	
Web	http://gerontologia.udc.es			
Descrición xeral	Manexo de fármacos de uso común no paciente xeriátrico			
Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen *Metodoloxías docentes que se modifican 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado 4. Modificacións na avaliación *Observacións de avaliación: 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Saber valorar de xeito integral ás persoas maiores así como utilizar os resultados da valoración para intervir de acordo ao diagnóstico preestablecido.
A2	Saber diagnosticar a patoloxía máis prevalente nas persoas maiores así como establecer as pautas terapéuticas máis indicadas, tanto desde o punto de vista farmacolóxico como non farmacolóxico.
A3	Saber diagnosticar os problemas sociais e/o sociosanitarios que inciden na persoa maior e poñer en marcha as medidas axeitadas a fin de conseguir o maior estado de benestar para el e o seu entorno.
A5	Saber realizar procuras en bases de datos científicas, así como aplicar os resultados das mesmas na consecución de proxectos de investigación.
B1	Estar en disposición de integrarse en equipos de Saúde, centros xerontolóxicos e entidades que prestan servizos dirixidos as persoas maiores.
B2	Estar en disposición de incorporarse como profesional aos equipos de valoración e intervención creados no marco da denominada ?Lei da dependencia?.
B3	Ter o coñecemento para denominarse especialista en Xerontoloxía Clínica de acordo á especialidade desenvolvida.
B5	Ser capaz de aplicar o método científico.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Manexar os principais fármacos de uso en xeriatría e as recomendacións xerais para a súa prescrición	AP1 AP2 AP3		
Coñecer os cambios que sofren as propiedades farmacodinámicas e farmacocinéticas dos medicamentos na persoa maior de cara a un uso racional dos mesmos		BP1 BP2 BP3 BI1	
Coñecer e comprender como as prescricións deben de ir dirixidas a maximizar os seus efectos beneficiosos e minimizar as súas reaccións farmacolóxicas adversas	AI1	BP1 BP2 BP3	
Coñecer as interaccións medicamentosas de maior interese clínico na vellez	AP1 AP2 AP3	BP1 BP2	

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1. INTRODUCCIÓN Á FARMACOCINÉTICA E FARMACODINÁMICA: FÁRMACOS E PERSOAS MAIORES	Bases conceptuais. Farmacocinética: Absorción, distribución, metabolismo e excreción de fármacos. Farmacodinámica e Sistema Nervioso Central. Sistema cardiovascular. Aparato respiratorio. Recomendacións no uso de fármacos nas persoas maiores. Bibliografía.
TEMA 2. PRINCIPAIS FÁRMACOS DE USO NAS DEMENCIAS: COGNICIÓN E TRASTORNOS NEUROPSIQUIÁTRICOS	Neurotransmisión e neurotransmisores. Demencias. Bases para o tratamento. Intervención farmacolóxica. Hipótese colinérxica e inhibidores da acetilcolinesterasa. Glutamatergicos e outros fármacos. Outras estratexias de intervención. Hipótese amiloidea. Bibliografía
TEMA 3. MANEXO DOS TRASTORNOS PSICOLÓXICOS E CONDUCTUAIS NO PACIENTE CON DEMENCIA	Síntomas non cognitivos. Psicolóxicos. Conductuais. Tratamento farmacolóxico. Neurolépticos ou antipsicóticos. Ansiolíticos. Antidepressivos. Antiepilépticos. Bibliografía
TEMA 4. PRINCIPAIS FÁRMACOS DE USO NAS ENFERMIDADES DO CORAZÓN	Insuficiencia Cardíaca. Fisiopatoloxía. Mecanismos compensadores. Tratamento. Antagonistas do Calcio. Antiarrítmicos. Bibliografía
TEMA 5. PRINCIPAIS FÁRMACOS DE USO NAS ENFERMIDADES DO APARATO RESPIRATORIO	Enfermidade Pulmonar Obstrutiva Crónica. Antiasmáticos. Uso correcto inhaladores. Antitusíxenos. Expectorantes. Mucolíticos. Bibliografía.
TEMA 6. ENFERMIDADES INFECCIOSAS E MANEXO DE ANTIBIÓTICOS NA PERSOA MAIOR	Introdución. Factores predispoñentes. Infección urinaria. Bacteriuria asintomática. Infeccións máis frecuentes. Valoración das infeccións. Febre. Uso racional de antibióticos. Espectro e efectos secundarios máis frecuentes. Lista prescrición antibióticos. Vacunacións. Resumo. Bibliografía
TEMA 7. TRATAMENTO DA HIPERTENSIÓN ARTERIAL NA PERSOA MAIOR	Epidemioloxía. Fisiopatoloxía. Consecuencias da HTA. Diagnóstico. Tratamento. Hipotensores. Betabloqueantes. Antagonistas do Calcio. IECA. Outros . Hipertensión arterial refractaria. Bibliografía
TEMA 8. INTERVENCIÓN EN PROCESOS QUE CURSAN CON DOR NO PACIENTE XERIÁTRICO	Fisiopatoloxía da dor. Avaliación. Manexo da dor. Fármacos non opiáceos. Paracetamol. AINES. Metamizol. Opiáceos. Analxésicos adxuvantes. Outras modalidades terapéuticas. Resumo. Bibliografía
TEMA 9. MANEXO FARMACOLÓXICO DOS TRASTORNOS OSTEOARTICULARES E REUMATOLÓXICOS.	Artrose. Fármacos. Artrite reumatoidea e fármacos. Osteoporose e fármacos. Arterite de células xigantes e fármacos. Polimialxia reumática. Hiperuricemia e gota. Bibliografía.
TEMA 10. USO RACIONAL DE FÁRMACOS NAS PERSOAS MAIORES. INTERACCIÓN E REACCIÓN FARMACOLÓXICAS ADVERSAS.	Reaccións Farmacoloxicas Adversas. Definición e presentación clínica. Comorbilidade e polifarmacia. Interaccións farmacolóxicas. Recomendacións no uso de fármacos. Bibliografía.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Traballos tutelados	A3 A5 B2 B3	1	30	31
Sesión maxistral	A1 A2 B1 B5	16	16	32
Proba de resposta múltiple	B3 B5	1	8	9
Atención personalizada		3	0	3
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	De revisión bibliográfica
Sesión maxistral	Presentacións orais por parte dos profesores da materia
Proba de resposta múltiple	Test de 40 preguntas. Das catro respostas únicamente unha será correcta. Cada tres respostas falladas descuentan unha acertada. Aprobado con 26 unha vez descontadas as falladas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Pautas para realizar os traballos

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba de resposta múltiple	B3 B5	Hasta un 55% de la nota final	55
Sesión maxistral	A1 A2 B1 B5	Se valorará la asistencia y participación en clases	5
Traballos tutelados	A3 A5 B2 B3	De revisión bibliográfica de acuerdo a las normas establecidas el primer día de clase	40

Observacións avaliación

TRABALLOS TUTELADOS: Caso de detectar fraude, copia ou plaxio na redacción do traballo da materia, implicará un suspenso na oportunidade de avaliación afectada(0,0) e remisión directa á oportunidade seguinte. Dita actitude comunicárase á Comisión Académica e ao resto de profesores do título. Encaso de que se reitere a irregularidade nunha 2ª avaliación, a Comisión poderá solicitar ao Reitor a expulsión temporal ou perpetua do alumno do Mestrado cursado.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Millán Calenti, JC (2011). Gerontología y Geriatria. Valoración e Intervención. Madrid. Ed. Médica Panamericana
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Xerontoloxía Clínica II/653491005
 Patoloxía e Intervención Xeriátrica I/653491006
 Patoloxía e Intervención Xeriátrica II/653491007

Materias que continúan o temario

Observacións

TRABALLO MATERIA:

Lectura e comprensión textos científicos en inglés

Caso de detectar fraude, copia ou plaxio na redacción do traballo da materia, implicará un suspenso na oportunidade de avaliación afectada (0,0) e remisión directa á oportunidade seguinte. Dita actitude comunicárase á Comisión Académica e ao resto de profesores do título. En caso de que se reitere a irregularidade nunha 2ª avaliación, a Comisión poderá solicitar ao Reitor a expulsión temporal ou perpetua do/a alumno/a do título cursado.

GREEN CAMPUS:

Para axudar a conseguir un entorno inmediato sostible e cumprir o obxectivo estratéxico 9 do III Plan de Sustentabilidade Medio- Ambiental Green Campus FCS, os traballos documentais que se realicen nesta materia: a.- Maioritariamente solicitaranse en formato virtual e soporte informático. b.- De realizarse en papel: - Non se empregarán plásticos. - Realizaranse impresións a dobre cara. - Empregarase papel reciclado. - Evitarase a realización de borradores.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías